

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Táboře rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Veroniky Novotné a přísedících Ing. Blanky Smetanové a Martina Morávka v hlavním líčení konaném dne 25. března 2022

takto:

Obžalovaný

[Jméno zainteresované osoby 0/0], narozený [Datum narození zainteresované osoby 0/0] v [Anonymizováno], pokrývač – klempíř, trvale bytem [Adresa zainteresované osoby 0/0], adresa pro doručování [Adresa zainteresované osoby 0/1],

je vinen, že

v období nejméně od měsíce března 2019 do konce měsíce září 2020 v [adresa], [adresa] v bytě, který v tomto domě užíval, v podnapilém stavu opakovaně pohlavně zneužil svou dceru poškozenou nezletilou [jméno FO], narozenou [datum], když v rámci soudně stanoveného styku v intervalu 1x za dva týdny od pátku do pondělí v přesně nezjištěném počtu případů vždy v nočních hodinách přilehl k poškozené do postele, osahával ji pod pyžamem a spodním prádlem na prsou, hýždích, nohách a genitáliích, nejméně v jednom případě jí prsty vnikal do genitálií a nejméně v jednom případě v denní době přilehl k poškozené do postele a začal na ní vykonávat anální pohlavní styk, a když mu poškozená řekla, aby jí nechal být, ve styku již nepokračoval, přitom mu byl znám věk poškozené a takto jednal v době, kdy ji měl v péči,

tedy

vykonal soulož s dítětem mladším patnácti let a jiným způsobem je pohlavně zneužil a uvedený čin spáchal na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору,

čímž spáchal

zločin pohlavní zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 187 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 36 (třicet šest) měsíců.

Podle § 81 odst. 1 a § 84 a § 85 odst. 1 trestního zákoníku se obžalovanému výkon uloženého trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v délce 4 (čtyř) let za současného vyslovení dohledu.

Podle § 85 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovanému ukládají následující přiměřené povinnosti a omezení:

- podle svých sil uhradit poškozené nezletilé nemajetkovou újmu,
- zdržet se požívání alkoholických nápojů v průběhu zkušební doby,
- za účelem kontroly plnění přiměřeného omezení se na výzvu probačního úředníka nebo jím pověřené osoby podrobit kontrole na přítomnost alkoholu v těle,
- podrobit se programu psychologického poradenství – probačního programu „Tvá volba.“

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalovanému ukládá povinnost nahradit poškozené:

- [jméno FO], narozená [datum], bytem [adresa], [adresa], nemajetkovou újmu v podobě odškodnění duševních útrap ve výši 300 000 Kč.

Podle § 229 odst. 1 trestního řádu se poškozená [jméno FO], narozená [datum], bytem [adresa], [adresa], odkazuje se svým uplatněným nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Dokazováním v hlavním líčení byl zjištěn skutkový stav tak, jak je popsán ve výrokové části tohoto rozsudku.

I. Důkazní situace

2. Skutkový stav byl zjištěn z výpovědi obžalovaného, podle § 102 odst. 2 trestního řádu přehrán záznam výsledku nezletilé poškozené a nezletilé [jméno FO], nezletilá poškozená [jméno FO] byla také soudem vyslechnuta, v souladu s ustanovením § 211 odst. 1 trestního řádu byl přečten protokol o výsledku svědkyně [jméno FO]. Čteny byly rovněž znalecké posudky z oboru psychologie, odvětví klinická psychologie k věrohodnosti obou svědkyň a dále znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie. Provedeny byly i listinné důkazy, konkrétně lékařská zpráva, zpráva Městského úřadu v Benešově, včetně jejího doplnění vyžádaného soudem, zpráva školy, kterou navštěvuje poškozená, soudní rozhodnutí, přehled telefonických hovorů, policejní záznam o pátrání po nezletilých a osobní výkazy obžalovaného.

3. Pro úplnost soud dodává, že zamítl návrhy na doplnění dokazování výsledkem sociální pracovnice paní [Anonymizováno] z OSPOD [adresa] a policisty, který sděloval matce nezletilých zjištění o zneužívání otcem. Oba tyto důkazy směřují k posouzení adekvátní reakce státu na zjištění, že má docházet k trestné činnosti, nicméně tato otázka nemá význam pro nyní projednávaný skutek. Výslech pracovnice OSPOD tak sice může objasnit, s jakou pečlivostí plnila své povinnosti, ale nikoli to, zda k trestnému činu došlo, proto je tento výslech zcela nadbytečným. Ve vztahu k výsledku policisty soud navíc poukazuje na konstantní judikaturu, která tvrdí, že nelze výsledkem policistů „zprocesnit“ obsah úředních záznamů ve vztahu k výpovědím svědků na místě. Okolnosti, za kterých došlo ke zjištění, že by poškozená měla být otcem pohlavně zneužívána, jakož i průběh pátrání po nich jsou patrné z listinných důkazů, další dokazování je k této otázce zcela nadbytečné. Rovněž jako nadbytečný hodnotil soud doplňující výslech obžalovaného k otázce styku s nezletilou, neboť k tomuto se vyjadřovala poškozená v průběhu svého doplňujícího výsledku vyčerpávajícím způsobem, není tedy na místě znovu vyslýchat obžalovaného, zejména když soud nepochybuje, že obžalovaný s poškozenou se stýkají v rámci víkendových či prázdninových pobytů, ostatně on sám to uváděl při svém výsledku a nadto to uvedla i poškozená.

4. Co se týče znaleckého posudku ke stanovení nemajetkové újmy, resp. znaleckého posudku z oboru psychiatrie ke zjištění zdravotního stavu nezletilé poškozené v obou případech se jedná o důkazy sloužící k osvětlení výše způsobené nemajetkové újmy, ačkoli si je soud vědom, že by měl, má-li k tomu dostatek podkladů, rozhodnout o uplatněných nárocích poškozených, není na místě k otázce náhrady škody vést rozsáhlé dokazování, zejména když by v tomto případě takové dokazování znamenalo významné prodloužení trestního řízení. Stejný závěr pak lze učinit o výsledku znalkyně [tituly před jménem] [jméno FO], [tituly za jménem], neboť i tento výslech byl navrhován v souvislosti se stanovením náhrady nemajetkové újmy. Jak již soud ale uvedl, jakkoli jedním z účelů trestního řízení je i odčinění dopadů trestného činu na poškozeného, nemůže převážet nad hlavním účelem a tím je rozhodování o vině a trestu, a to v přiměřené lhůtě. Soud tedy i tento výslech zamítl, neboť jde nad rámec trestního řízení.

5. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, řídíce se svým vnitřním přesvědčením založeným na pečlivém uvážení všech okolností případu (§ 2 odst. 6 trestního řádu) a dospěl k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout.

II. Skutková zjištění

6. Obžalovaný popřel, že by se dopustil žalovaného skutku. Celé obvinění pokládá za smyšlené a výpověď dcery si nedokáže vysvětlit, s dcerami má výborný vztah. Obžalovaný vyloučil, že by dceru osahával, nemohlo k tomu dojít ani např. v rámci hygieny. Vyloučil rovněž, že by s dcerami spal v jedné posteli, není to ani možné. Popřel rovněž, že by se opíjel, nikdy nebyl opilý tak, aby nevěděl, co dělá, tou dobou pracoval sedm dní v týdnu (přes týden stavby, o víkendech vypomáhal kamarádovi), ani by nemohl. Současně ale připustil, že alkohol pije. Dále se obžalovaný ve své výpovědi obšírně vyjadřoval ke kontaktu s dcerami po září 2020, zdůraznil, že je s nimi v pravidelném kontaktu, avšak jezdí on za dcerami, nikoli ony za ním.

7. Naproti výpovědi obžalovaného stojí výpověď poškozené, která skutkový děj popsala ve shodě s podanou obžalobou. Poškozená výslovně uvedla, že ji její otec obtěžoval, začalo to, když jí bylo deset let (tj. březen 2019 pozn. soud) a skončilo v září, kdy u něj byly naposledy, (tj. září 2020 pozn. soud). K dotazům následně upřesnila, co představovalo ono obtěžování, tedy že ji obžalovaný osahával na prsou, břichu, zadku a genitáliích, doplnila, že v jednom případě jí prsty vnikal do pohlaví a v jednom případě, že se pokusil o anální styk. Dále zmínila také telefonát s otcem, během něhož jej měla vyzvat, aby ji neobtěžoval.

8. Poškozená vypovídala poměrně stroze, omezila se vždy na poměrně krátké odpovědi na položené otázky, události vždy popisovala k dotazům vyslychající, nicméně její výpověď považuje soud za vysoce věrohodnou, nejen s odkazem na znalecký posudek z oboru psychologie, který byl k posouzení její věrohodnosti zpracován.

9. K námitce obžalovaného na způsob vedení výslechu v přípravném řízení soud upozorňuje, že otázky pokládané nezletilé poškozené musely být přizpůsobeny jejímu věku, a tedy i rozumové vyspělosti, a také závažnosti projednávaného skutku při zohlednění postulátu minimalizování sekundární viktimizace nezletilé. Ostatně ve stejném duchu vedl výslech i soud. Je sice pravdou, že otázky pokládané policejním orgánem jsou v obhajobou zmiňovaných případech velmi konkrétní, ale soud je nehodnotí jako návodné, neboť vždy navazují na popis událostí podávaných v předchozích vyjádřeních samotnou poškozenou. Lze si jen stěží představit, že při výslechu jedenáctiletého dítěte z výchovně zanedbaného prostředí je možné pokládat otázky zcela obecně formulované. Naopak vyslychající zcela adekvátně zvolila míru mezi potřebou srozumitelně se poškozené zeptat, aby tato porozuměla otázce a byla schopna na ni odpovědět, avšak současně její otázky neobsahují odpověď, tedy nejsou návodné, ani nejsou otázkami úskočnými, které by jí mátlly.

10. Soud měl možnost pozorovat reakce poškozené nejen na videu z jejího výslechu, ale i reakce bezprostřední přímo v jednací síni. Neverbální projev poškozené rovněž podporuje závěr o věrohodnosti její výpovědi. Při dotazech na podstatu trestné činnosti (sexuální praktiky) poškozená zaujímá silně obranné postoje, choulí se, zakrývá ruce, zjevná nervozita, kterou vykazovala již od počátku výslechu před soudem, ještě zesílila. Ono „nepamatuji se“ uvedené k bližšímu dotazu na jednání otce nebylo výrazem nejistoty v uváděných skutečnostech, ale především jakousi formou obranné reakce. V tomto kontextu je třeba upozornit na závěry znaleckého posudku, kdy nezletilá je hodnocena jako osoba se zachovanou obecnou věrohodností, nemá narušeny intelektové a paměťové schopnosti. Specifická věrohodnost je hodnocena jako snižená s ohledem na rodinné prostředí, přirozený proces zapomínání, ale také na prožívání poškozené, tedy prožitky studu, nepatřičnosti a nejistoty ovlivňují detailnost výpovědi poškozené. Nicméně znalkyně hodnotí kostru příběhu jako stabilní, doprovázenou odpovídajícím neverbálním a vegetativním doprovodem. Poukazuje také na problematiku odhad času a četnosti u dětí. Ke konkrétním sexuálním praktikám, které poškozená popisuje, je třeba si uvědomit, že jejich popis rovněž působí věrohodně, soud neuvěřil, že by si v takových podrobnostech byla poškozená schopna vymyslet tyto praktiky. Naopak je přesvědčen, že k tomuto jednání skutečně docházelo, navíc nemůže nepoznamenat, že „nepamatuji se“ je zjevně obrannou odpovědí poškozené.

11. Na posouzení věrohodnosti výpovědi poškozené, a to i vzhledem k určitým dílčím změnám, v četnosti, času a sexuálním praktikám popisovanými v průběhu trestního řízení, ničeho nemění ani výpověď matky nezletilé či její sestry. Soud zdůrazňuje, že s ohledem na věk poškozené, její vyspělost a vyzrálost, se nelze domnívat, že by byla schopna si události vymyslet. Nic na tom nemění ani návštěvy otce v poslední době, na které obžalovaný tak vehementně upozorňuje, poškozená uvedla, proč k obžalovanému jezdí, výrazný vliv na to má skutečnost, že tam jezdí se svými sestrami, rozhodně neuvádí, že by tak činila dobrovolně a s radostí, ve vztahu k sestrami působí ochránářsky, jezdí tam, protože tam jezdí její sestry.

12. Co se týče výpovědi nezletilé [jméno FO], v jejím hodnocení hraje velkou roli její intelektové schopnosti, pohybuje se na hraně lehké mentální retardace, má snahu vyhovět a zavděčit se autoritám, má tendenci přejímat uváděné skutečnosti za své, bez ohledu na reálný základ. Nadto i její neverbální projev, jak byl zachycen na videozáznamu, je značně odlišný, na což je upozorněno i ve znaleckém posudku. Nicméně nevěrohodnost poškozené [jméno FO], nemá vliv na hodnocení věrohodnosti poškozené [jméno FO].

13. Soud však poukazuje na okolnosti telefonátu s otcem s srpnu 2020, na jeho obsahu se shoduje poškozená [jméno FO], matka i svědkyně [jméno FO], tedy babička nezletilé. Doložen je i výpisem hovorů založený na č. l. 132 - 134 spisu. Jeho obsah pak popisují všechny svědkyně stejně, tedy že poškozená otce vyzvala, aby jí neobtěžoval, sexuálně, a následně se otec omluvil. Svědkyně [jméno FO] se v závěru své výpovědi vyjadřovala poněkud zmateně, ale soud nepřehlédl, že celá její výpověď byla v řadě případů zmatená a svědkyně ne vždy odpovídala na položené otázky. Věrohodnost svědkyně je oslabená - ke zřejmé, že sama svědkyně je osobou snáze ovlivnitelnou, jak již soud uvedl, v řadě případů neodpovídala na položené otázky, často z důvodů nepochopení jejich obsahu, byla zmatená, události popisovala velmi kuse, působila roztržitě a neorientovaně. Této výpovědi tak nelez přikládat tak vysoký význam, jak činí obhajoba, ba naopak. Soud si totiž povšiml, že v případě, že svědkyně zcela nerozumí položené otázce, má tendenci ji zjednodušovat, přitakávat a také opakovat již jednou uvedenou, sklouzává ke schematičnosti a není schopná kritického zhodnocení událostí. Silně to vystupuje do popředí při popisu aktuálního chování poškozené v domácnosti, či v otázce návštěv otce. Soud je přesvědčen, že svědkyně do určité míry opomíná, že poškozená může přejímat vzory chování z domácnosti, což může být důsledkem jejího chování nyní. Právě proto soud považuje výpověď svědkyně [jméno FO] jen za omezeně věrohodnou a validní a na jejím základě nemůže být zpochybněna výpověď poškozené. Ostatně určitou neuspořádanost rodinné prostředí naznačují i zprávy OSPODu, které soud hodnotí jako velmi věrohodný zdroj informací. Za pozornost pak stojí hodnocení schopností matky a celkové

obraz rodinného prostředí. Rovněž jako méně věrohodnou hodnotí soud i výpověď svědkyně [jméno FO], byť ji nelze odmítnout zcela, avšak je třeba zohlednit určité negativní ladění ve vztahu k obžalovanému. Nicméně i ona hovoří o inkriminovaném telefonátu, kdy měl obžalovaný připustit, že svou dceru obtěžuje.

14. K otázce věrohodnosti poškozené [jméno FO] soud také poukazuje také na okolnosti, za kterých vyšlo najevo spáchání nyní projednávaného činu. Oznamovatelkou nebyla matka, ale to, že ji otec obtěžuje, sdělila spontánně sama poškozená, poté, co po ní bylo pátráno, když se ztratila. Orgány činné v trestním řízení pak postupovali z úřední povinnosti. K argumentaci obhajoby soud důrazně odmítá tezi, že celé obvinění by bylo zinscenované, neboť takový konstrukt je velmi složitý - ve své podstatě by to znamenalo, že matka poškozené by tuto musela navězt, aby „se ztratila“ a následně ji instruovat, jak má vypovídat po nalezení, ztrátu nahlásit a vyčkávat. Poškozená by následně musela dodržet domluvenou legendu, a to po několika výsleších, musela by být schopna se intenzivně kontrolovat a to i před znalkyní psychologkou, napodobit neverbální projevy je navíc velmi složité i pro dospělého, natož pro dvanáctileté dítě, ze zjevně zanedbaného výchovného prostředí. Tento konstrukt však neodpovídá intelektovým schopnostem ani matky, ani žádné z nezletilých. Stejně tak je třeba odmítnout, že trestní stíhání má za cíl zakrýt nedostatky ve výchově ze strany matky, či nedostatky ve výkonu povinností OSPOD nebo policie. Ostatně pokud by matka věděla, že k závadovému jednání ze strany otce došlo a neoznámila to, je to jistě její mateřské selhání, avšak s ohledem na její osobnost, jak ji měl soud možnost seznat, nikoli tak překvapivé. Navíc soud je přesvědčen, že sama matka má sice tendenci přenášet odpovědnost na druhé, což ostatně dělá i její matka svědkyně [jméno FO], ale nečiní tak nikterak propracovanými způsoby. Žádnou vypovídací hodnotu pro to, zda se skutek udál, nemá ani případné oznámení věci pracovníci OSPOD v době mezi telefonátem a ztrátou děvčat, po které bylo započato s vyšetřováním. Tyto skutečnosti by zakládaly sice možnou odpovědnost za pochybení pracovníci OSPOD, nikoli však pochybnosti o tom, zda se skutek udál.

15. Stěžejní pro právní posouzení jednání obžalovaného jsou pak soudní rozhodnutí o úpravě styku obžalovaného a jeho dcery, poškozené. Z těch jednoznačně vyplývá doba, kdy byla poškozená svěřena do péče obžalovanému, a který se kryje s dobou, kdy k trestné činnosti docházelo.

16. Z hlediska subjektivní stránky trestného činu je stěžejní i znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie, který hodnotil ovládací a rozpoznávací schopnosti obžalovaného jako zachovalé, byť ovládací schopnosti vlivem užití alkoholu jako až podstatně snižené.

17. Po zhodnocení všech provedených důkazů dospěl soud k závěru, že má k dispozici ucelený řetěz přímých (výpověď poškozené) i nepřímých (částečně výpovědi svědkyň [jméno FO] a [jméno FO], dále listinných důkazů - soudních rozhodnutí, záznamů o pátrání po nezletilých, přehledu telefonických hovorů a také znaleckých posudků), které bez jakýchkoli pochybností osvětlují skutkový děj. Po pečlivém zvážení všech provedených důkazů dospěl soud k závěru, že je skutkový děj popsán v obžalobě nepochybně prokázán, a to i ve vztahu ke konkrétním uváděným praktikám. Soud uvěřil poškozené, nepochybuje, že obžalovaný se popisovaného jednání skutečně dopouštěl a odmítá verzi obhajoby, že by se jednalo o komplot poškozené a dalších osob.

III. Právní posouzení

18. Po právním posouzení jednání popsaného ve výroku rozsudku soud uzavírá, že obžalovaný jím naplnil všechny znaky skutkové podstaty zločinu pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, protože vykonal soulož s dítětem mladším patnácti let a jiným způsobem je pohlavně zneužil a uvedený čin spáchal na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору.

19. K naplnění znaků skutkové podstaty soud uvádí následující. Vykonání soulože jako způsob pohlavního zneužití nevzbuzuje příliš pochybností. Co se týče „jiného způsobu pohlavního zneužití“ soud konstatuje, že právě zasouvání prstů do pochvy či anální styk patří k nejtýpičtějším znakům tohoto jednání, ostatně dle definice se jedná o takové chování pachatele, které

intenzivnějším způsobem zasahují do pohlavní sféry poškozených a jsou v širším smyslu považovány za pohavní styk (k tomu srovnej ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada. § 187 [Pohlavní zneužití]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1861, marg. č. 2.).

20. K naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty, spáchání činu na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору soud uvádí, že obžalovaný byl jednoznačně v postavení osoby, která nad dětmi vykonávala dozor. Dle rozsudku opatrovnického soudu měl s dcerami upravený styk, přičemž z provedeného dokazování bylo zjištěno, že k pohlavnímu zneužívání docházelo vždy v době tohoto styku, kdy obžalovaný o dceru pečoval, ona pobývala u něj v bytě. Již jen s přihlédnutím k věku nezletilé poškozené v době, kdy k trestné činnosti docházelo, a skutečnosti, že pachatelem byl její otec, lze jednoznačně dovodit závěr, že poškozená nebyla schopna adekvátního rozhodování, byla vůči jednání obžalovaného do značné míry bezbranná, byť ten vždy závadového jednání po jejím protestu zanechal, nicméně právě období návštěv dcer v jeho bydlišti vytvářelo prostor obžalovanému k trestné činnosti a ten jen využíval. Je zcela zřejmé, že využil závislosti poškozené a její neschopnosti vyplývající ze vzájemného vztahu, jejího nízkého věku a soudem stanoveného styku se pobytu u něj vyhnout. K námitkám obhajoby pak soud doplňuje, že prakticky totožné jednání posuzoval i Nejvyšší soud, který ve svém usnesení ze dne 20. 5. 2009, sp. zn. 3 Tdo 550/2009 dospěl z judikaturního závěru, z něhož při posuzování otázky naplnění znaku skutkové podstaty žalovaného zločinu vycházel i soud při posuzování jednání pachatele.

21. Závěrem soud doplňuje, že obžalovaný jednal v úmyslu přímém, ostatně tato forma zavinění vyplývá ze samé podstaty skutkového děje. Nadto za situace, kdy se závadového jednání dopouštěl opakovaně nelze hovořit o náhlém selhání, ale o úmyslu směřujícím k porušení objektu chráněného trestním zákonem. K otázce zavinění je pak nezbytné doplnit, že znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie, dospěl k závěru, že obžalovaný se sice dopouštěl svého jednání pod vlivem alkoholu, ale to nemá a nemůže mít vliv na jeho trestní odpovědnost, což vyloučil znalec z oboru psychiatrie a sexuologie. Povědomost o tom, že je nezletilá poškozená osobou mladší patnácti let, nelze rovněž pochybovat, neboť obžalovaný je její otec.

22. Na úplný závěr pak soud dodává, že jednání obžalovaného nehodnotil jako zločin znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea druhá, odst. 2 písm. a), b), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, protože obžalovaný vždy po výzvě poškozené, aby svého jednání zanechal, tak učinil. Nelze tedy hovořit o zneužití bezbrannosti, neboť poškozená je sice nezletilá, ale dostatečně vyspělá na verbalizování svého nesouhlasu, který obžalovaný nepřekonával násilím či jinými formami donucení.

IV. Druh a výměra trestu

23. O druhu a výměře trestu soud rozhodoval podle zásad uvedených v ustanovení § 39 trestního zákoníku a posoudil existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ustanovení § 41 a § 42 trestního zákoníku a dospěl k následujícímu závěru.

24. Obžalovanému polehčuje jeho dosavadní bezúhonnost, je sice pravdou, že obžalovaný nestojí před soudem poprvé, nicméně všechna jeho předchozí odsouzení jsou již zahlazena, navíc poslední z nich je z roku 2010. Ostatně i z dalších zjištění o jeho osobě je zřejmé, že na něj lze pohlížet jako na osobu, která žije řádně, byť soud nepřehlédl, že byl opakovaně projednáván pro přestupková jednání, uznán vinným byl jediným přestupkem proti občanskému soužití. Jako polehčující okolnost hodnotí soud i to, že je zaměstnán a řádně plní vyživovací povinnost na nezletilé dceři. Na straně druhé obžalovanému přitěžuje nejen doba, po kterou se závadového jednání dopouštěl, kdy nezletilá byla vystavena sexuálnímu útoku po dobu více než jednoho roku. Další zcela zásadní okolností, která zvyšuje společenskou škodlivost jeho jednání, je způsob spáchání trestného činu, neboť obžalovaný se na poškozené dopouštěl různých typů sexuálních útoků, soud poukazuje zejména na pokus o anální styk nebo zasouvání prstů do pohlaví, což považuje za výrazně závažnější jednání než osahávání. Právě tyto dvě uvedené skutečnosti tak poměrně zásadním způsobem zvyšují společenskou škodlivost jeho jednání.

25. Při úvahách o trestu však soud po pečlivém zvážení všech okolností dospěl k závěru, že byť se obžalovaný pohybuje na samé hraně toho, kdy lze ještě uvažovat o výchovném trestu jako adekvátním prostředku nápravy, a to i se zohledněním skutečnosti, že je na něj hleděno jako na osobu bezúhonnou, nicméně vezme-li soud v úvahu nejen povahu a závažnost trestného činu, tedy vysokou společenskou škodlivost jeho jednání, ale také je osobu, dosavadní chování, jak vyplývá ze zpráv z místa bydliště, z hodnocení zaměstnavatele, nedospěl k závěru, že represivní trest je pro jeho nápravu nezbytným. Jako adekvátní výchovný trest se ve své podstatě nabízí pouze trest jediný, a to trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu. Ve výměře uloženého trestu se pak, jak již soud naznačil, promítla doba, po kterou se jednání dopouštěl, i rozsah sexuálních praktik, které s poškozenou prováděl, či se o to pokusil. Proto soud ukládal trest na samé horní hranici výměry, kterou je možné uložit jako trest podmíněně odložený, byť při zohlednění trestní sazby, dva až deset let, se může jevit jako spíše mírnější, avšak podle názoru soudu zcela dostatečnou pro nápravu obžalovaného. Ve výměře zkušební doby se pak na jedna stranu projevila závažnost jeho jednání, na straně druhé ale také paleta uložených přiměřených povinností a vyslovený dohled, které výrazně posilují výchovné působení trestu, ale současně i jeho přísnost, neboť na obžalovaného jejich dodržování klade poměrně vysoké nároky, proto soud zvolil zkušební dobu v délce čtyř let.

26. Výchovné působení uloženého trestu pak bylo zintenzivněno vyslovením dohledu a přiměřených povinností. Dohled obžalovanému prostřednictvím probační a mediační služby poskytne i neocenitelnou zpětnou vazbu, připomene mu jeho povinnosti a také mu zprostředkuje metodické vedení, které je v jeho případě zcela nezbytné pro jeho nápravu. Obžalovaný si musí uvědomit závažnost svého jednání, dopady selhání v rodičovské roli a také míru, s jakou ovlivní jeho jednání poškozenou pro budoucnost. Právě k tomu mu poskytne neocenitelný vhled nejen nestranný pohled probačního úředníka, ale také povinnost absolvovat probační program „Tvá volba“, jehož zaměření je určeno právě k rozpoznání příčin selhání vedoucích k závadovému jednání a práci s pachatelem trestné činnosti. Soud je přesvědčen, že kombinace dohledu a absolvování probačního programu je zcela nezbytnou podmínkou nápravy pachatele. Společně s tím soud uložil obžalovanému také další přiměřené povinnosti. První z nich je povinnost nahradit poškozené způsobenou nemajetkovou újmu, neboť reparace následků trestné činnosti je jedním z klíčových ukazatelů sebereflexe obžalovaného. Vedle toho soud uložil obžalovanému také povinnost zdržet se užívání alkoholu a podrobovat se kontrolám probačního úředníka nebo jím pověřeného pracovníka na přítomnost alkoholu v těle jako prostředku ke kontrole plnění uložené povinnosti neužívat alkoholické nápoje. Důvodem uložení této povinnosti je skutečnost, že nadužívání alkoholu bylo nepochybně spouštěčem jeho závadového jednání a je tak nezbytné, aby se jej do budoucna vyvaroval, což výrazně přispěje k snížení rizika recidivy.

V. Náhrada škody

27. K trestnímu řízení se řádně a včas se nárokem na náhradu škody připojili poškozená [jméno FO] s nárokem na náhradu nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč, a [jméno FO], která se připojila s částkou ve výši 300 000 Kč, i v tomto případě jako nárokem na náhradu nemajetkové újmy.

28. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu, odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu nebo kterým se na úkor poškozeného bezdůvodně obohatil, uloží mu v rozsudku, aby poškozenému nahradil majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu v penězích nebo aby vydal bezdůvodné obohacení, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3 trestního řádu), nestanoví-li tento zákon jinak; nebrání-li tomu zákonná překážka, soud uloží obžalovanému vždy povinnost k náhradě škody nebo k vydání bezdůvodného obohacení, jestliže je výše škody nebo rozsah bezdůvodného obohacení součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, a škoda v této výši nebyla dosud uhrazena nebo bezdůvodné obohacení nebylo dosud v tomto rozsahu vydáno.

29. K otázce odškodnění nemajetkové újmy soud konstatuje, že vycházel z právní úpravy § 2956 občanského zákoníku rozvedenou v ustanovení § 2957 a § 2958 občanského zákoníku. Jako základní hledisko při odškodnění vycházel soud ze zásad slušnosti. Komentářová literatura [srov. Hulmák a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 - 3014), 1. vydání, 2014, C. H. Beck, s. 1700 - 1701] charakterizuje duševní útrapy jako vnitřní mučivé pocity, které mohou, ale nemusejí mít přímou vazbu na tělesná zranění (prožívaná trýzeň, strach a utrpení, negativně vnímaný stres, smutek a zármutek, úlek, znepokojení, pocit ponížení apod.). Jejich odškodnění je vázáno na odškodnění újmy jako satisfakce za vytrpěné příkoří a současně soud zohlednil i satisfakci další, jakou je potrestání obžalovaného soudem, neboť i tu poškozená, i přes svůj nízký věk vnímá.

30. Jednání obžalovaného popsané ve výroku tohoto rozhodnutí mělo nepochybně na poškozenou značný dopad. Závadového jednání se vůči ní dopouštěl její otec, opakovaně a po dobu přesahující jeden rok. Poškozená musela snášet sexuální ataky obžalovaného v různých podobách, ať již se jednalo o mírnější formy v podobě osahávání na různých místech nahého těla, či praktiky závažnější jakými byly digitální penetrace či pokus o anální styk. Sama poškozená vnímala jednání obžalovaného velmi úkorně, prožitky, které manifestovala při vyšetření znalkyní z oboru psychologie, která posuzovala její věrohodnost, a které měl ostatně možnost seznat i soud při jejím výslechu před soudem dokládají, že poškozená prožívala jednání obžalovaného hluboce a velmi negativně, se studem a nepatřičností, které přetrvávají dodnes. Jakkoli je pravdou, že pokud se ohradila, obžalovaný svého jednání zanechal, současně ale nelze nepoznamenat, že k závadovému chování obžalovaného, jeho selhávání jako otce, docházelo opakovaně a v době, kdy poškozená byla jeho jednáním vystavena, měla jen velmi malou možnost efektivní obrany. Poškozená vzhledem ke svému věku a postavení obžalovaného jako otce, k němuž pravidelně jezdila, přičemž pro ní byl bezpochyby autoritou. Jednání obžalovaného do jejího prožívání proto promítlo poměrně výrazně, ostatně naznačuje to především řeč těla, neochota k otci jezdit přetrvávající do dnešních dnů. Poškozenou je navíc třeba hodnotit jako zvláště zranitelnou oběť, byť samozřejmě si soud uvědomuje, že na její prožívání mělo vliv i rodinné prostředí u matky, které rozhodně nelze označit za řádné a podnětné, ale na druhou stranu výchovné problémy v prostředí u matky nejsou a nemohou být důvodem pro nepřiznání nemajetkové újmy, spíše naopak činily poškozenou do určité míry zranitelnější, ačkoliv tuto skutečnost samozřejmě nelze přičítat k tíži obžalovaného. Všechny tyto skutečnosti soud zhodnotil ve svých úvahách o náhradě nemajetkové újmy.

31. Soud pro otázku stanovení druhu a výše odškodnění nemajetkové újmy vycházel z návrhu poškozené, která jej omezila na odškodnění do zásahu do přirozených práv, svobody v sexuálním rozhodování a dopadů do psychického zdraví a duševního vývoje. Zjednodušeně řečeno, poškozená považuje odškodnění duševních útrap utrpěných ve spojení s žalovaným jednáním, bez zohlednění otázky budoucího ztížení společenského uplatnění. Proto soud o nemajetkové újmě rozhodl, neboť k tomu měl dostatečné podklady vyplývající jednak ze spisového materiálu a jednak z výslechu poškozené, její matky a obžalovaného. Soud si je vědom, že vyčíslení nemajetkové újmy je věcí pečlivého zvážení všech okolností případu, neboť jen obtížně lze penězi reparovat sexuální násilí, které má vždy velmi intenzivní dopady na oběť, byť v řadě případů na první pohled neviditelné. Nicméně zohlední-li soud skutečnost, že k závadovému chování obžalovaného docházelo opakovaně, po dobu více než jednoho roku, otcem vůči dceři, byla vystavena i sexuálním praktikám, které lze již hodnotit s ohledem na penetraci do jejího těla jako závažnější. Soud nepřehlédl ani následky jednání obžalovaného, které mělo pro poškozenou v důsledku narušení velmi významného vztahu otec - dcera. Po zhodnocení těchto okolností a dospěl soud k závěru, že adekvátní částkou odškodnění vytrpěné nemajetkové újmy v podobě duševních útrap je částka 300 000 Kč, které poškozené [jméno FO] přiznal.

32. Poškozenou [jméno FO] soud odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť v jejím případě nelze na základě provedeného dokazování dospět k jednoznačnému závěru o výši nemajetkové újmy. Je sice pravdou, že [jméno FO] by i za situace, že není identifikována jako oběť

restné činnosti, neboť dle podané obžaloby neměla být objektem sexuálních ataků obžalovaného, nelez nepoznamenat, že ji jeho jednání mohlo jako sestru poškozené zasáhnout, soud ale nemá dostatek podkladů pro rozhodnutí o nemajetkové újmě jí způsobené. K této otázce by musely být zohledněna celá řada okolností a soud je pevně přesvědčen, že v případě poškozené [jméno FO] s ohledem na její zdravotní stav by musel být i zpracován znalecký posudek, což sahá daleko nad rámec trestního řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do osmi dnů od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný omezen ve svéprávnosti, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho opatrovník a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve třech vyhotoveních.

Tábor 25. března 2022

Mgr. Veronika Novotná
předsedkyně senátu